

Адаптація дітей раннього віку до перебування в дошкільному закладі.

Адаптація – це пристосування організму до нової обстановки, а для дитини дитячий садок безсумнівно, є новим, ще невідомим простором, з новим оточенням та новими стосунками. Адаптація включає широкий спектр індивідуальних реакцій, характер яких залежить від психофізіологічних і особистісних особливостей дитини, від сімейних стосунків, від умов перебування у дошкільному закладі.

Головне, що треба пам'ятати, що до 2-3 років у дитини немає досвіду спілкування з однолітками. У цьому віці дорослий виступає для дитини як партнер по грі, взірць для наслідування і задовольняє потребу дитини в доброзичливій увазі та співпраці. Однолітки цього дати не можуть, оскільки самі потребують того самого. Тому дитина не може швидко адаптуватися до дошкільного закладу, оскільки сильно прив'язані до матері, і її зникнення викликає бурхливий протест малюка, особливо якщо він вразливий і емоційно чутливий.

Виявляється, чим раніше дитина буде віддана до дошкільної установи, тим більш товариськи вона буде настроєною надалі. За спостереженнями психологів, середній термін адаптації дітей в нормі складає: у яслах – 7-10 днів; у три роки – 2-3 тижні; у старшому дошкільному віці – 1 місяць.

Зазвичай кожна дитина по-різному реагує на нову ситуацію, проте є і певні загальні ознаки.

Завжди нелегко звикають до дитячого садка або ясел єдині в сім'ї діти, особливо надмірно опікувані, залежні від матері, ті, що звикли до виняткової уваги, невпевнені у собі.

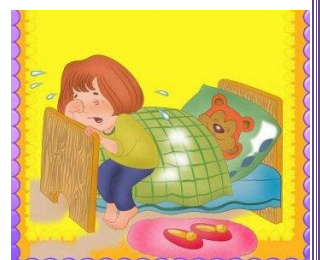
Гірше за інших почуваються в дошкільних установах діти з флегматичним темпераментом. Вони не встигають за темпом життя дитячого садка: не можуть швидко одягнутися, зібратися на прогулянку, поїсти. Якщо вихователь не розуміє проблем такої дитини, то починає ще більш підганяти малюка, при цьому емоційний стрес діє таким чином, що дитина ще більше загальмовується, стає млявішою, байдужішою. Такій дитині потрібна постійна увага та підтримка з боку вихователя.

Вступ до співтовариства дітей, як показує досвід, легко переноситься дитиною, якщо вона до того часу вже звикла до контактів з дорослими та дітьми, що не належать до її сім'ї. Це допомагає малюкові швидше пристосуватися до нових людей і ситуацій.

Соціально-психологічна адаптація у дитячому садку у різних дітей відбувається не однаково, відповідно до віку, типу вищої нервової діяльності, стану здоров'я, стилю виховання в сім'ї, родинних взаємин, рівня розвитку в дитини ігрових навичок, її контактності, доброзичливості, емоційної залежності від матері тощо.

Враховуючи вищезазначене, можна виділити три групи дітей за характером пристосування до нових умов життя. **Перша група** – ті, для кого процес адаптації проходить легко і безболісно. Ці діти цікавляться іграшками і діяльністю, комунікабельні, самостійні, врівноважені. У сім'ї спілкування батьків з дитиною доброзичливе, поважне. **Друга група** – малюки, які адаптуються повільніше і важче. Їх поведінка характеризується нестабільністю, періоди зацікавленості грою змінюються періодами байдужості, вередування. Їм бракує довіри у ставленні до вихователів, інших дітей. Навички гри та спілкування у таких дітей розвинені недостатньо. Ці діти часто бувають малоініціативними, менш самостійними, дещо можуть робити самі, але здебільшого залежать від дорослого. З боку батьків спостерігається нестабільність у спілкуванні: доброзичливі, розважливі звертання змінюються окриками, погрозами або послабленням вимогливості, неурою. **Третя група** – діти, які важко пристосовуються до нового середовища. Як правило, вони не самостійні, неконтактні, звичні до нестабільності в режимі дня, швидко втомлюються. Ігрові навички у них часто бувають несформовані. Такі діти нерідко зіткаються з проявами авторитарності, жорстокості або, навпаки, зайвого лібералізму з боку дорослих, що спричиняє страх, недовіру до вихователя чи повне ігнорування його й інших дітей. Сон, апетит у таких дітей часто бувають погані або зовсім відсутні. Їм притаманна висока захворюваність, яка ще більше уповільнює звикання до нового оточення та нових вимог.

Період звикання до садка називається адаптаційним періодом. Він буває легким, швидким і майже безболісним, а буває – тяжким і досить ускладненим. Це залежить від багатьох факторів – починаючи з умов протікання вагітності й закінчуючи особливостями центральної нервової системи дитини та стилю виховання, прийнятого в сім'ї. Але за будь-якого прогнозу негативні зрушення в організмі дитини неминучі. Дитина стає нервовою і полохливою, здається, що вона чогось боїться. Страх – звичайний супутник адаптаційного періоду. У новій обстановці дитина в усьому бачить приховану загрозу для себе. Панічно боїться, що батьки забудуть про неї і не заберуть її до дому. Батькам в цей період треба бути дуже уважними до дитини, вони мають допомогти дитині потоваришувати з однокласниками, і коли цей перший крок буде зроблено, дитина легко зможе адаптуватися до дитячого садка.

О.С.Нуреева, З.І.Шейнфельд «Таймники адаптації»